

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту і логістики

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

**на тему: Удосконалення організаційно-економічного механізму
функціонування підприємств як фактор економічного
зростання**

ШИФР КРБ. МІЛ.1.481-03.5.12

Здобувачка Яна ЯКОВЕНКО

Керівники к.е.н., доц. Валерія ДРОЗДОВА
ст. викл. Юлія ЛЕВЧУК

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 17.05.2023 р., протокол № 15

Завідувач

кафедри менеджменту і логістики _____ Ірина СЕДІКОВА

(підпис)

Одеса – 2023 р.

)

АНОТАЦІЯ

Актуальність. В умовах динамічного розвитку економіки одним із завдань менеджменту є розробка організаційно-економічних механізмів управління виробничо-господарською діяльністю підприємств, збереження і зміцнення їх стабільних позицій на ринку, задоволення потреб споживачів, адекватного і швидкого реагування на зміни зовнішнього середовища та забезпечення сталого розвитку. Завдання полягає в тому, щоб. Зміни у зовнішньому середовищі, посилення конкуренції та розвиток маркетингу вимагають від керівництва реструктуризації та вдосконалення організаційно-економічних механізмів управління підприємством з метою забезпечення збалансованої виробничо-господарської діяльності.

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ** розглянуті сутність та особливості організаційно-економічного механізму підприємства, принципи формування та реалізація організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємства.

У другому розділі **«ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПП «ХАДЖИБЕЙ-2005»** проведено аналіз інструментів ефективного організаційно-економічного механізму управління підприємством, розглянута загальна характеристика ПП «Хаджибей-2005» та характеристика організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності діяльності підприємства.

У третьому розділі **«УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ХАДЖИБЕЙ 2005»** запропоновані напрями удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності та результативності діяльності ПП «Хаджибей 2005» та розраховані економічна доцільність реалізації запропонованих заходів.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 66 сторінок, 18 таблиць, 5 рисунків. Перелік посилань нараховує 31 найменування.

Ключові слова: механізм, організаційно-економічний механізм, управління підприємством; виробничо-господарська діяльність; ефективність управління.

SUMMARY

Topicality. With the dynamic development of the economy, management faces one task - the development of such an organizational and economic mechanism for managing the production and economic activities of the enterprise, which would allow maintaining and strengthening the stable position of the enterprise on the market, satisfying the needs of consumers, responding adequately and promptly to changes in the external environment and developing stably . Changes in the environment, high competition, marketing development stimulate managers to rebuild and improve the organizational and economic mechanism of enterprise management in such a way as to ensure balanced production and economic activity.

In the first chapter "THEORETICAL BASICS OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF ENTERPRISE MANAGEMENT, the essence and features of the organizational and economic mechanism of the enterprise, the principles of formation and implementation of the organizational and economic mechanism of managing the development of the enterprise are considered.

In the second chapter "STUDY OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF "KHADJIBEY-2005" PE, an analysis of the tools of an effective organizational and economic mechanism of enterprise management was carried out, the general characteristics of "Khajibey-2005" PE and the characteristics of the organizational and economic mechanism of ensuring the efficiency of the enterprise were considered.

In the third chapter, "Improvement of the organizational and economic

mechanism for ensuring the efficiency of the activities of the PE "Hadzhibey 2005", the directions for improving the organizational and economic mechanism for ensuring the efficiency and effectiveness of the activity of the PE "Hadzhibey 2005" are proposed, and the economic feasibility of implementing the proposed measures is calculated.

The bachelor's thesis contains 66 pages, 18 tables, 5 figures. The list of links includes 31 titles.

Keywords: mechanism, organizational and economic mechanism, enterprise management; production and economic activity; management efficiency.

ЗМІСТ		Стор.
ВСТУП		8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ		10
1.1 Сутність та особливості організаційно-економічного механізму підприємства		10
1.2 Принципи формування та реалізація організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємства		16
Висновки до розділу 1		22
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПП «ХАДЖИБЕЙ-2005»		24
2.1 Інструменти ефективного організаційно-економічного механізму управління підприємством		24
2.2 Загальна характеристика ПП «Хаджибей-2005»		31
2.3 Характеристика організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності діяльності ПП «Хаджибей-2005»		37
Висновки до розділу 2		44
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ХАДЖИБЕЙ 2005»		47
3.1 Напрями вдосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності та результативності діяльності ПП «Хаджибей 2005»		47
3.2 Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів		54
Висновки до розділу 3		60
ВИСНОВКИ		61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		63

ВСТУП

В умовах динамічного розвитку економіки одним із завдань менеджменту є розробка організаційно-економічних механізмів управління виробничо-господарською діяльністю підприємств, збереження і зміцнення їх стабільних позицій на ринку, задоволення потреб споживачів, адекватного і швидкого реагування на зміни зовнішнього середовища та забезпечення сталого розвитку. Завдання полягає в тому, щоб. Зміни у зовнішньому середовищі, посилення конкуренції та розвиток маркетингу вимагають від керівництва реструктуризації та вдосконалення організаційно-економічних механізмів управління підприємством з метою забезпечення збалансованої виробничо-господарської діяльності.

Мета роботи - формування напрямів удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності діяльності підприємства ПП «Хаджибей-2005».

Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення наступних **завдань**:

- розкрити сутність та особливості організаційно-економічного механізму підприємства;
- розглянути принципи формування та реалізацію організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємства;
- проаналізувати інструменти ефективного організаційно-економічного механізму управління підприємством
- розробити напрями удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності та результативності діяльності ПП «Хаджибей 2005».

Об'єктом дослідження – є процес удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності та результативності діяльності підприємства.

Предмет дослідження – сукупність напрямів підвищення та забезпечення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства на основі удосконалення функціонування його організаційно-економічного механізму.

Теоретичними й методичними засадами є спостереження, порівняльний метод, метод статичного аналізу та метод відображення наукових досліджень у графічній та табличній формах.

Інформаційну базу дослідження становили нормативно-правові акти України, матеріали Державної служби статистики України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з тематики досліджень, форми річної звітності підприємства-базиса дослідження.

Результати дослідження можуть бути використані підприємствами в процесі підвищення ефективності функціонування їх системи управління.

ВИСНОВКИ

У розділі 1 кваліфікаційної роботи проаналізовані основні аспекти сутності та принципів формування організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємств. На основі аналізу, можна зробити висновок, що нині є певна кількість недосконало вивчених питань, які дозволяють набувати подальшого розвитку та вдосконалювати основні аспекти у формуванні та реалізації організаційно-економічного механізму управління розвитком у підприємствах різних галузей.

У розділі 2 розглянуто особливості функціонування підприємств в Україні та представлено нові вимоги до формування організаційно-економічного механізму управління підприємствами. Цей механізм повинен забезпечувати його ефективність, що залежить як від удосконалення організації виробництва, праці та управління, так і від здатності адаптуватися до сучасних умов господарювання. Організаційно-економічний механізм розглядається як один з основних елементів системи адаптації суб'єктів господарювання до зовнішнього середовища, який спрямований на пошук і реалізацію можливостей підприємств для забезпечення їх сталого розвитку та виживання в умовах змін. У роботі представлено схему організаційно-економічного механізму управління, що відображає компоненти та системи управління (система забезпечення, функціональна система та цільова система).

Для забезпечення конкурентоздатності і закріплення на ринку підприємству необхідно постійно працювати в напрямі організації ефективного управління. В процесі дослідження було виявлено, що для забезпечення ефективності управління підприємством доцільно враховувати зовнішню та внутрішню ефективність управління. Була розглянута загальна характеристика ПП «Хаджибей-2005» характеристика організаційно-економічного механізму забезпечення ефективності діяльності ПП

«Хаджибей-2005».

У розділі 3 кваліфікаційної проведено комплексну діагностику організаційно-економічних механізмів, що забезпечують ефективність діяльності, та побудувати основні інструменти підвищення їх ефективності. Сформовано та охарактеризовано найбільш ефективні та практичні організаційно-економічні механізми. Представлено основні напрямки формування прибутку та розроблено пропозицію щодо вдосконалення організаційно-економічних механізмів з використанням збалансованої системи показників. Визначено, що основними складовими підвищення ефективності на підприємстві є бізнес-процеси та клієнти. На основі проведеного аналізу представлено основні показники, що впливають на ефективність з боку бізнес-процесу та клієнтської складової.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D1%85%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BC>
2. Нижник Н.Р., Машков О.А. Системний підхід в організації державного управління: Навч. посібник / за ред.. Н.Р. Нижник. – К.: УАДУ, 1998. – 160с.
3. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академвидав, 2003. - 608с. (Альма-матер)
4. Астапова Г. В., Астапова Е. А., Лойко Д. П. Организационно-экономический механизм корпоративного управления в современных условиях реформирования экономики Украины. Донецк: Дон-ГУЭТМ им. М. Туган-Барановского, 2001. 526 с.
5. Лысенко Ю. Организационно-экономический механизм управления предприятием /Ю. Лысенко, П. Егоров // Экономика Украины. – 1997. – № 1. – С. 86–87.
6. Козаченко Г.В. Організаційно-економічний механізм як інструмент управління підприємством / Г.В. Козаченко // Економіка. Менеджмент. Підприємство. – 2003. – № 11.
7. Грішнова О.А., Василик О.В. Організаційно-економічний механізм управління інтелектуалізацією трудової діяльності / Вісник Прикарпатського університету. Економіка. – 2008. – Вип.6. – С. 22–27.
8. Біла І. П. Організаційно-економічний механізм управління гнучкістю виробничих систем: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». Донецьк, 2006. 16 с.
9. Паламарчук О. М. Сутність та формування організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2011_17_2/Palamarchuk.pdf

10. Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства: [Монографія] / О. М. Тридід. – Харків. : Вид-во ХДЕУ, 2002. – 364 с.

11. Мочерний С. В. Економічний енциклопедичний словник: у 2 томах / [С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій]; за ред. С. В. Мочерного. – Львів. : Світ, 2005. – Т. 1. – 2005 – 616 с.

12. Осипов Ю.М. Основы теории хозяйственного механизма / Ю.М. Осипов // М.: Изд-во МГУ, 2004. - 368 с.

13. Єрмоменко-Григоренко О.А. Організаційно-економічний механізм управління господарською діяльністю підприємства [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 “Економіка, організація і управління підприємствами” / О.А. Єрмоменко–Григоренко. – Донецьк, 2000. – 24 с.

14. Капталан С. М. Визначення сутності та складових організаційно-економічного механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку / С. М. Капталан, О. С. Літвінов // Управління розвитком. – 2016. – № 3 (185). – С. 59-65

15. Клименко Л. В. Організаційно-економічні механізми управління зовнішньоторговельною діяльністю підприємств: теорія та практика / Л. В. Клименко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2013. - Вип. 5. - С. 163-169. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_ekon_2013_5_40

16. Гузенко Г.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: сутність, економічний механізм її розбудови, особливості / Г.М. Гузенко, Ю.О

17. Гайдученко // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія : Економічна теорія та право. – 2013. – №3. – С. 77-89.

18. Куценко А.В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємств споживчої кооперації України: Монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 205 с.

19. Лазарева Н.О. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності виноробних підприємств: автореф. дис. канд. ек. наук: 08.00.04. Одеса, 2017. 23 с.

20. Маршук Л.М. Розробка організаційно-економічного механізму формування і використання ресурсно-фінансового потенціалу підприємства. Інтелект XXI. 2017. № 6. С. 66-69.

21. Савіна С.С. Організаційно-економічний механізм управління підприємством молочної промисловості. Збірник наукових праць НАУ. 2012. № 3(69). Т. 2. С. 162-167.

22. Садеков А.А. Управление предприятием в условиях кризиса : моногр. / А.А. Садеков, В.В. Цурик. – Донецк: ДонГУЭТ, 2006. – 178 с

23. Малицький А.А. Організаційно-економічний механізм управління підприємством: сутність та структура. / А.А. Малицький // Рубрика: Соціум. Наука. Культура. Економіка. – URL: <http://intkonf.org>

24. Тульчинська С.О. Функціонування організаційно-економічного механізму інноваційного процесу // Стратегічні пріоритети, №1(6), 2008. – 89-95с.

25. Лузан, Ю. Я. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку агропромислового виробництва України [Текст] : монографія / Ю. Я. Лузан. – К. : ННЦ Ін-т аграр. економіки, 2010. – 470 с.

26. Мойса, М. Я. Система організаційно-управлінських та економічних заходів забезпечення рентабельного виробництва в аграрних підприємствах [Текст] : монографія / Мойса М. Я. [та ін.] ; Одес. держ. аграр. ун-т, Екон. ф-т. – О. : Імідж-Прес, 2010. – 165 с.

27. Економічний словник. URL: http://yandex.ua/yandsearch?text=http%3A%2F%2Fabc.informbureau.com%2Fhtml%2Ffoicssenoaaiiue_iaoaieci.html.&clid=1959251&lr=28539&msp=1.

28. Мандзюк, О. М. Сутність та особливості організаційно-економічного механізму трансформації відносин власності / М. О. Мандзюк // Вісник національного університету водного господарства та природокористування. – 2011. – №2. – С. 139-144.

29. Дудукало, Г. О. Формування організаційно-економічного механізму ефективного управління підприємством. URL: <http://www.masters.donntu.edu.ua/2013/iem/buchkovskaya/library/41.pdf>.

30. Слободян, Н. Я. Теоретичні засади організаційно-економічного механізму функціонування підприємств.– URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4484/1/THEORETICAL%20ASPECTS.pdf>.

31. Варченко, О. М. Складові економічного механізму сталого розвитку сільського господарства / О. М. Варченко // Білоцерківський національний аграрний університет. – С. 5-10.

32. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи бакалаврів, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент» всіх форм навчання / Укл. І. О. Седікова, І. І. Савенко, Козак К. Б., В. А. Бондар. Одеса, ОНТУ, 2022. 81 с.